

HET BEGIN... OF HET EINDE?

Muziekbeleving is de laatste jaren aan drastische veranderingen onderhevig. Was het vroeger een sociaal gebeuren, met de komst van de smartphone als HiFi-toren annex discotheek-in-zakformaat is muziek luisteren gelijk andere maatschappelijke trends een individualistisch tijdverdrif geworden.

THEO WUBBOLTS

Als verklaard tegenstander van mp3 'heb' ik dan ook niet zoveel op met dit 'derivaat' van het oorspronkelijke geluid dat in een studio, concertzaal of elders in meestal veel hogere resolutie(s) is opgenomen. Het jammerlijke is dat het gros van de luisteraars het niet in de gaten heeft dat er méér in de muziek zit dan wat ze waarnemen uit de mp3-speler of smartphone; totdat je het ze laat horen... In vergelijking met een andere kunstvorm wordt onmiddellijk duidelijk wat ik bedoel als ik stel dat je ook geen fotokopie van de 'Nachtwacht' aan de muur hangt, toch?

Is het dan zo somber gesteld? Nee, natuurlijk niet want de hoofdtelefoon, in- over- of on-ear beleeft een ware kwaliteits-'boost'. Iedereen is het er wel over eens dat de standaard meegeleverde oortjes niks zijn en een sluitpost vormen in de prijsberekening van de fabrikant en daarmee de marktpositie bepalend – bijvoorbeeld net onder een paar tientjes.

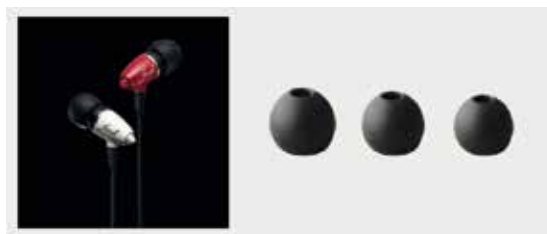
De laatste jaren hebben ook de gevestigde namen op luidspreker- en elektronica-gebied deze nieuwe consumenten ontdekt en hun kunde en vakmanschap in allerhande modellen gestoken met een vergroting van de naamsbekendheid, vooral ook onder jonger publiek, als welkome bijkomstigheid. Het gevolg is dat de HiFi-liefhebber naast bijvoorbeeld de luidsprekers van 'vul-maar-in' ook een hoofdtelefoon van hun merk hebben aangechaft of een keuze hebben gemaakt in de catalogus van de experts-van-huis-uit als Sennheiser, beyerdynamic, Ultrasone of AKG (ik ben niet uitputtend in de opsomming, dat weet ik...). Want zonder hoofdtelefoon kan je toch niet meer vandaag de dag?

Als erkend beursbezoeker kom ik natuurlijk ook veel nieuwkomers tegen. Neem de North Hall van het Las Vegas Convention Center tijdens de CES – mijn 'aftrap van het tentoonstellingsjaar' – waar nieuwe aanbieders talrijker zijn dan waar ook. Onder hen uiteraard vele Aziatische starters of soms OEM-mers (original equipment manufacturer) die de stoute schoenen aantrekken en mogelijk denken "wat mijn opdrachtgever kan, kan ik ook". En soms ontgaat je wel eens een merk en word je op een nieuwe opmerkzaam gemaakt, zoals in het onderhavige geval met het Japanse merk Final. De tipgever was Rick Oldersom van Hifi Solutions, dank daarvoor want verderop zal duidelijk worden waarom.

Ja hoor ik menig HVT-lezer denken: "Dat merk ken ik.", en dat klopt, maar is in dit geval een heel andere. Het

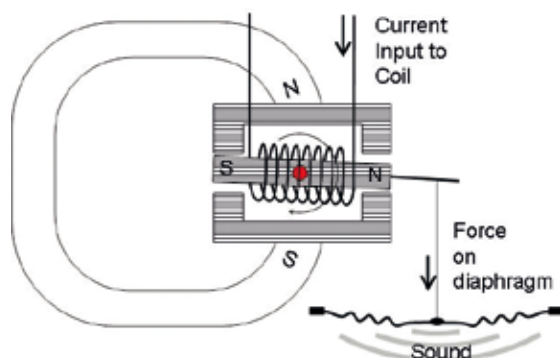

is niet de elektrostaatbouwer uit begin negentiger jaren (zie www.essenceelectrostatic.com/history/), maar een Japanse firma die al sedert 1974 bestaat. Kanemori Takai startte zijn bedrijf met de productie van elementen en later ontwerpen van luidsprekers en elektronica. Afijn kijk maar eens op de site <http://final-audio-design.com/>. Final wil zich volgens de begeleidende pp-presentatie positioneren naast merken als Sennheiser, Shure, Ultrason en Stax. Poeh, dat is nogal wat. Nogal een uitdaging en voor mij een mooie gelegenheid deze twee modellen van Final eens naast de door de internationale pers – ook door mij – bejubelde IE800 van Sennheiser te beluisteren. Die voornoemde pp-presentatie laat ik verder maar voor wat ie is.

Final heeft vier series, te weten 'Piano Forte', 'Adagio', 'Heaven' en 'Pandora', waarbij in elke serie een paar prijsstellingen. Zo ontving ik via Rick van de importeur JaGo Logistics de 'Heaven IV' en de 'Adagio III'.

Final Heaven IV (€ 199)

Op de figuur hiernaast afgebeeld kun je het werkingsprincipe goed zien. Het heet 'balanced armature' en het moge duidelijk zijn dat het een heel gepriegel is om zoiets in zo'n kleine behuizing onder te brengen... Deze in-ear is in drie kleurstellingen verkrijgbaar: paars, zwart en wit. De (platte) kabellengte is 1.2 meter en er worden vijf extra sets siliconen plugjes bijgeleverd om voldoende oren te kunnen stoppen lijkt me zo. Bijzonder fraai vind ik de opbergetui, die uit metaal bestaat en me doet herinneren aan de sigarettendoos van vroeger (zo een die sjieke dames en heren bij zich droegen, misschien ook wel om niet te laten zien welk merk er gerookt werd,

maar waarin de tabakswaaren niet werden geplet in tas of broekzak). Het draagcomfort is goed te noemen; meestal passen de reeds gemonteerde dopjes bij mij meteen.

Als test heb ik dan gedaan wat de meeste gebruikers van in-ears doen: of op de laptop, of in de smartphone. Voor wat het eerste aangaat heb ik de BBC3 genomen omdat het in 300kbps uitzendt en voor de onderbouwing van de stelling eerder geponeerd, stemde ik af op Radio Bach – het was tenslotte Goede Vrijdag toen ik deze test uitvoerde. In het geval van die 300kbps kon ik duidelijk horen met een kwalitatief hoogwaardige in-ear te maken te hebben, hetgeen ook nog eens bevestigd werd met de 128kbps-resolutie met muziek van Bach; hierop kon ik goed horen dat er méér is dan het schraperige in de koorklank van de Matthäus wat ik hoorde en het klavecimbel echt geen 'spijker'-bak (excusez le mot) hoeft te zijn...

Maar meneer de hoofdredacteur, wil je ook nog even naar CD luisteren via de hoofdtelefoonuitgang van je speler? Jazeker, op het draaitafeltje van de Marantz CD5003 Diana Kral gelegd en ik moet eerlijk bekennen 'S'Wonderful'... ja en dan, hoe verhoudt deze Heaven zich ten opzichte van de IE800? Wel, als mooi tot sophisticated, maar dat mag ook wel gezien de prijs.

Final Adagio III (€ 79,90)

Een 8 mm driver draagt zorg voor het geluid en heeft dus een ander werkingsprincipe dan dat bij de Heaven het geval is. En dát hoor je meteen! Misschien is het niet zo verstandig geweest om de laatst genoemde als eerste te beluisteren, maar dat kwam toevallig zo uit. Ik heb daarom ook maar niet de IE800 er bij gepakt voor het vergelijk want dat zou oneerlijk geweest zijn. Op beide eerder genoemde internetradiostations presteert deze Adagio redelijk tot goed en deze laatste kwalificatie is geheel in overeenstemming met de prijs.

Bij de Adagio wordt een tweetal extra siliconen dopjes geleverd. Het snoer is 1.2 meter en 'that's it'. Oh ja, leuk te vermelden dat de in-ears lijken op de motoren van een vliegtuig en dat de rechter een rode band heeft en de linker een witte. 't Is maar dat u het weet. Prettig kennis te hebben gemaakt met dit Japanse audiomerk Final; smaakt naar meer!

Voor meer informatie www.jagologistics.com